

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Årsrapport

Vatten & Avlopp samt Avfall & Återvinning

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2021

VA- och Avfallsrapport 2021 Umeå Vatten och Avfall AB

Denna Rapport upprättas som ett komplement till årsredovisningen för Umeå Vatten och Avfall AB i syfte att uppfylla reglerna och informationskraven i den kommunala självkostnadsprincipen och Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Umeva (Umeå Vatten och Avfall AB) är ett helägt dotterbolag till Umeå Kommunföretag AB. Umeva äger Umeå kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar och är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Umeå kommun. De lagar som främst styr Umevas verksamhet är kommunallagen, lagen om allmänna vattentjänster och miljöbalken.

Umeva är delägare till 90 procent av kompetensbolaget Vakin (Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB). Vakin anlitas av Umeva för att utföra alla uppgifter kopplade till produktion och distribution av vatten samt avledning och rening av avloppsvatten inom Umeå kommun. Detsamma gäller för insamling av hushållsavfall, hushållens grovavfall och tömning av slambrunnar. Vakin utför även motsvarande tjänster för Vinva (Vindeln Vatten och Avfall AB) samt Nordva (Nordmaling Vatten och Avfall AB) som äger Vindelns resp. Nordmalings kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar och är delägare av Vakin till 5 procent vardera.

Umeva äger anläggningarna och är ytterst ansvarig för verksamheten medan Vakin bedriver verksamheterna i form av en driftentreprenad.

Umeå Vatten och Avfall AB har sitt säte i Umeå. Årsredovisningen har upprättats i svenska kronor, SEK.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

<i>Vatten och Avlopp</i>	2021	2020	2019	2018
Nettoomsättning	293 595	284 096	260 679	246 152
Rörelseresultat	25 162	21 066	23 397	18 088
Rörelsemarginal %	9%	7%	9%	7%
Balansomslutning	1 703 803	1 523 827	1 417 451	1 333 351

<i>Avfall och Återvinning</i>	2021	2020	2019	2018
Nettoomsättning	110 075	109 577	98 674	94 873
Rörelseresultat	-1 335	1 105	1 038	1 396
Rörelsemarginal %	-1%	1%	1%	1%
Balansomslutning	119 462	101 071	98 928	70 925

Nettoomsättningen för året uppgår till 404 mkr (394 mkr för 2020). Totala resultatet efter finansnetto uppgår till -2,8 mkr (0 mkr).

I årets resultat avgår överuttag avseende VA-taxekollektivet i form av avsättning till fond för säker vattenförsörjning Umeå (VA) -10,3 mkr efter upplösning av tidigare fonderat resultat kopplat till Öns avloppsreningsverk 2 mkr. Avfall och Återvinning gör 2021 ett underskott uppgående till -7,5 mkr och av detta har 4,7 mkr lösts upp från tidigare års överuttag i form av förutbetalda intäkter och ökat intäkterna under året.

För Vatten och avlopp återfinns en av de största avvikelserna mot föregående år i de avsättningar som görs för skadeersättningsärenden. I slutet av 2020 avsattes stora summor för att hantera de skadeärenden som uppstod i följd av det kraftiga regnandet under hösten. Kostnaderna för skadeärenden minskade från 17,1 mkr till 3,2 mkr från 2020 till 2021. Utöver detta höjdes brukningstaxan för Vatten och avlopp inför 2021 enligt beslut med 6% vilket har gett motsvarande 16,3 mkr mer i taxeintäkter jämfört med 2020. Högre elpriser har resulterat i högre energikostnader 2021 uppgående till 5,6 mkr. Utredning av Säkert vattenförsörjning har renderat i högre kostnader 2021 jämfört med 2020 motsvarande 4 mkr.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

För Avfall och återvinning är de största avvikelserna jämfört med föregående år ökade taxeintäkter 1,6 mkr samt övriga intäkter på grund av höjda priser för återvunnet material 3,2 mkr. Ökade kostnader för underentreprenader då framför allt avfallsinsamling 2,1 mkr samt behandlingskostnader matavfall 1,2 mkr på grund av höjda priser och ökade volymer. Övriga kostnader minskar för inköp av kärl och påsar då obligatoriskt matavfallsinsamling infördes 2020 samt att kostnader för deponi minskar 2021 sammantaget 1,9 mkr.

Nettoinvesteringarna för året uppgår till 171 mkr (175 mkr för 2020).

De tre största investeringarna utgörs av:

Spillvattenledning Mariehemsängarna 17,4 mkr

Spillvattenledning Strombergs Väg 16,3 mkr

Vatten och avlopp Tomtebo Gård 9,3 mkr

Självfinansierade investeringar är i princip omöjliga eftersom verksamheten enligt huvudregel ska bedrivas till självkostnad. Eventuell självfinansiering kan bara nå upp till nivån med avskrivningarna. Låneskulden kommer därför behöva öka över tid.

Umeva är taxefinansierat och tar betalt utifrån nödvändiga självkostnader. Eventuella över- och underuttag bör återföras alternativt belasta VA- eller Avfallskollektiven inom tre år från att de uppkom genom återbetalning, taxesänkning, taxehöjning eller restriktiv taxehöjning (i förhållande tillkostnadsökning) för att uppnå kostnadstäckning över tid. I enlighet med ovanstående regler redovisas överuttag som en kortfristig skuld (förutbetalda intäkter) och det överuttag som skett för framtida investeringar redovisas enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som en långfristig skuld och löses upp i takt med att anläggningen skrivs av.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Även detta år har präglats en hel del av Covid-19-pandemin vilket påverkat Vakins arbetssätt. För att bemöta de operationella riskerna med pandemin togs tidigt initiativ till hemarbete samt utspridning av verksamhetskritiska personalgrupper. På grund av detta har verksamheten flutit på bra och pandemin har inte haft någon påverkan på slutprodukten. Pandemin har i helhetsperspektivet inte heller inneburit ökade rörelsekostnader för företaget.

Kostnaderna för kemikalier/material, entreprenadarbeten och energi har ökat mer än beräknat under 2021. Pågående, planerade och oplanerade, schaktarbeten och anläggningsprojekt fördyras på grund av detta.

Undersökningar av en grundvattentäkt i Vännäs kommun pågår. Alla genomförda initiala studier av vattenförekomsten påvisar god vattenförekomst. Provpumpning genomfördes därför under 2020 och har fortsatt under 2021 för att verifiera de teoretiska resultaten. Undersökningarna har blivit dyrare än beräknat på grund av ökade priser för material och entreprenadarbeten samt forcerad framdrift.

Vi fortsätter att ställa om VA-verksamheten till att arbeta mer proaktivt med övervakning, kontroll och underhåll av våra fysiska anläggningstillgångar. En utökad mätning av flöden, tryck och nivåer i våra ledningsnät medför att vi i ett tidigt skede kan registrera avvikelser såsom läckage av dricksvatten och tillskott av ovidkommande vatten till spillvattenledningar. Detta resulterar i att åtgärder kan planeras och genomföras mer kostnadseffektivt.

Avfall och Återvinning har under 2021 påbörjat arbetet med att kommunerna kommer att ta över ansvaret för returpapper från 1/1 2022. För 2022 blir det viktigt att säkerhetsställa att det genomförs som det var tänkt. Även under året 2022 påverkas kostnaderna av att det startas nya insamlingsentreprenader samt att kostnaden för utsläppsrätter har skjutit i höjden vilket kommer att innebära höjda förbränningskostnader. Begreppet hushållsavfall har förändrats till att det numera benämns kommunalt avfall, vilket innebär bland annat att samtliga butiker hamnar inom det kommunala ansvaret och ska hanteras därefter.

Förväntad framtida utveckling

Umeå kommuns tillväxtmål innebär stora investeringsbehov i VA-infrastruktur. En utbyggnad av kommunal VA-försörjning enligt kommunens VA-strategi kräver stora investeringar samtidigt som befintlig anläggning är i behov av stora underhållsåtgärder. Ökade reningskrav av spillvatten, t ex av läkemedelsrester, förväntas beslutas och hanteringen av slam kommer att fördyras till följd av nya lagkrav.

Inom de närmaste åren är det också sannolikt att en utvidgning av Vakin med nya delägare i form av kranskommuner fortsätter. Redan från och med januari 2021 anlitas Vakin att utföra alla uppgifter kopplade till produktion och distribution av vatten samt avledning och rening av avloppsvatten inom Nordmalings kommun. Detsamma gäller för insamling av hushållsavfall, hushållens grovavfall och tömning av slambrunnar.

Den nya avfallsplanen innebär högt ställda mål på minskade avfallsmängder, ökad utsortering av förpackningar och matavfall ur gröna tunnan samt ett helt nytt uppdrag i och med ansvar för returpappersinsamling. Det kommer att behövas ett insamlingssystem som passar olika behov och volymer men samtidigt enkelt och miljösmart, 90% av returpapper ska återvinnas trots att efterfrågan på returpapper är låg. Yttermera tillkommer krav på kommunalt ansvar för hushållens bygg och rivningsavfall som utförs i egen regi 2023. Där är en utredning påbörjad av effekten på verksamheten gällande både omfattning och kostnader.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Covid-19-pandemin har inneburit större operationella risker än finansiella. De har bemötts genom daglig uppdatering av gällande råd från myndigheterna samt noggrann, kontinuerlig och flexibel personalplanering med särskilt fokus på verksamhetskritiska personalgrupper.

Förbrukningen av dricksvatten inom Umeå kommuns norra kustområde (Skeppsvik, Osnäs mm) översteg distributionsledningens kapacitet under sommaren 2021. Vakin utfärdade därför ett bevakningsförbud inom distributionsområdet den 5 juli. Samtidigt slutfördes installationen av en tryckstegringsstation för att öka systemets kapacitet. Anläggningen togs i drift och bevakningsförbudet hävdes den 14 juli. Åtgärden säkrar distributionen av vatten till befintliga kunder, både inom verksamhetsområde för allmän vattenförsörjning och till vattenföreningar med avtal om vatten från den allmänna anläggningen. Det krävs ytterligare åtgärder för att säkra distributionen på lång sikt. Den pågående omvandlingen av fritidshus till permanenta bostäder samt exploateringen av nya bostäder leder till en ökad vattenförbrukning inom distributionsområdet. De nödvändiga kapacitetshöjande åtgärderna är omfattande och mycket kostsamma. Det är därför viktigt med en långsiktig planering och att beslut om allmän vatten- och avloppsförsörjning fattas.

Vattenförbrukningen accelererade under inledningen av sommaren 2021 på samma sätt som 2020. Vattenverket på Forslunda drevs därför med maxkapacitet för att möta behovet. Det är därmed tydligt verifierat att Umeå kommun är i behov av en förstärkt vattenförsörjning för att klara framtidens behov.

En pågående inventering av VA-huvudmannens avtal om vatten till vattenföreningar visar att ett mycket stort antal bostäder får sitt "ensklida" vatten på detta sätt. I dagsläget finns avtal tecknade med över 100 sådana föreningar som försörjer över 5 000 bostäder med vatten. Respektive förenings medlemstal ökar dessutom succesivt till följd av ny exploatering av fritidshus och permanenta bostäder. Samtidigt blir bebyggelsen inom dessa föreningar allt tätare och rekvisiten för behovet av allmänt vatten och avlopp enligt "Lag om allmänna vattentjänster" uppfylls.

Avsaknaden av en tydlig strategi för utvecklingen av den allmänna VA-försörjningen i kommunen medför att vi förlorar viktig tid för att utveckla de anläggningar som krävs. Detta riskerar att bromsa utvecklingen då exploatering av områden kan komma att fördröjas i avsaknad av nödvändig infrastruktur.

Den pågående klimatförändringen väntas resultera i fler och kraftigare regn. Detta påverkar främst de centrala delarna av Umeå tätort. Det befintliga systemet för hantering och bortledning av dagvatten klarar inte de flöden som uppstår och vid kraftiga regn svämmar bäcksystemen över och skador på bebyggelse uppstår.

För avfall och återvinning kommer det under 2022 att utkristalliseras om det ansvar för returpapper som infördes 1 januari 2022 följs upp med ett kommunalt ansvar för fastighetsnära insamling för förpackningar. Kostnaderna för behandling och transport av avfall påverkas av bland annat de höga drivmedelspriserna samt att utsläppsrätterna driver förbränningskostnaderna på ett sätt som inte tidigare skett. Förändringar av kemikalielagstiftningar kan medföra att vissa avfallsfraktioner klassas om till farligt avfall vilket kan leda till merkostnader.

Resultaträkning - Vatten och Avlopp

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
Nettoomsättning	2	293 595	284 096
Övriga rörelseintäkter		6 337	10 709
		<u>299 932</u>	<u>294 805</u>
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-222 193	-225 053
Personalkostnader		-694	-697
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-51 883	-47 953
Övriga rörelsekostnader		-	-35
Rörelseresultat		<u>25 162</u>	<u>21 066</u>
Resultat från finansiella poster			
Räntenetto		-25 162	-21 066
Resultat efter finansiella poster		<u>0</u>	<u>0</u>
Årets resultat		<u>0</u>	<u>0</u>

Balansräkning - Vatten och Avlopp

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2021-12-31</i>	<i>2020-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		1 484	333
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		670	4 661
		<u>2 154</u>	<u>4 994</u>
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		582 453	591 979
Inventarier, verktyg och installationer		906 150	750 141
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		118 516	146 576
		<u>1 607 119</u>	<u>1 488 696</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag		2 605	2 750
Fordringar hos koncernföretag		13 679	3 349
		<u>16 284</u>	<u>6 099</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>1 625 557</u>	<u>1 499 789</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		59 601	12 116
Fordringar hos koncernföretag		14 515	107
Aktuell skattefordran		317	214
Övriga fordringar		1 605	7 637
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		430	2 247
		<u>76 469</u>	<u>22 320</u>
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		1 776	1 718
		<u>1 776</u>	<u>1 718</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>78 245</u>	<u>24 038</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>1 703 803</u>	<u>1 523 827</u>

Balansräkning - Vatten och Avlopp

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2021-12-31</i>	<i>2020-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Bundet eget kapital		28 035	28 035
Balanserat resultat inkl årets resultat		1 083	1 083
		<u>29 118</u>	<u>29 118</u>
<i>Summa eget kapital</i>		29 118	29 118
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar		21 799	19 925
		<u>21 799</u>	<u>19 925</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till moderföretag		1 233 354	1 089 937
Övriga skulder	4	365 206	340 183
		<u>1 598 561</u>	<u>1 430 120</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förskott från kunder		296	443
Leverantörsskulder		22 517	20 634
Skulder till koncernföretag		20 003	10 717
Övriga skulder		5 586	23
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5	5 923	12 848
		<u>54 325</u>	<u>44 664</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 703 803	1 523 827

Resultaträkning - Avfall och Återvinning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
Nettoomsättning	2	110 075	109 577
Övriga rörelseintäkter		1 870	1 883
		<u>111 945</u>	<u>111 460</u>
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader		-108 035	-105 825
Personalkostnader		-244	-245
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-5 001	-4 285
Rörelseresultat		<u>-1 335</u>	<u>1 105</u>
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Räntenetto		-1 510	-1 105
Resultat efter finansiella poster		<u>-2 845</u>	<u>0</u>
Årets resultat	3	<u>-2 845</u>	<u>0</u>

Balansräkning - Avfall och Återvinning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2021-12-31</i>	<i>2020-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		—	1 234
		—	1 234
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark		74 443	78 108
Inventarier, verktyg och installationer		6 916	7 617
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		1 768	52
		83 127	85 777
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag		995	1 050
Fordringar hos koncernföretag		5 106	1 266
		6 101	2 316
Summa anläggningstillgångar		89 227	89 328
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		22 245	4 581
Fordringar hos koncernföretag		5 418	40
Aktuell skattefordran		119	81
Övriga fordringar		240	2 887
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 213	4 154
		30 234	11 743
SUMMA TILLGÅNGAR		119 462	101 071

Balansräkning - Avfall och Återvinning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2021-12-31</i>	<i>2020-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Bundet eget kapital		1 965	1 965
Balanserat resultat inkl årets resultat		-2 752	93
		<u>-787</u>	<u>2 058</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till moderföretag		93 494	75 815
		<u>93 494</u>	<u>75 815</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förskott från kunder		144	208
Leverantörsskulder		10 948	9 701
Skulder till koncernföretag		9 726	5 039
Övriga skulder		2 716	11
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5	3 220	8 238
		<u>26 754</u>	<u>23 198</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		119 462	101 071

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För fastigheter har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Dessa tillgångar har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	<i>Nyttjandeperiod</i>
Byggnader	se nedan
Markinventarier	20-50 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-10 år
Fordon	5-7 år

Fastigheterna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme	50-60 år
- Installationer, värme, VVS mm	30-40 år
- Ställverk	30 år
- Fasad	40-50 år
- Fönster	40 år
- Transport (hissar, portar mm)	40 år
- Yttertak	40-60 år
- Styr- och övervakning	15 år
- Teknisk utrustning	15-20 år
- Markanläggning	20-40 år

Leasing

Leasetagare

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen belastar inte taxekollektiven (Vatten och Avlopp samt Avfall och Återvinning) såsom den gör i den legala enhetens redovisning.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Umeå Vatten och Avfall AB:s taxefinansierade verksamhet för vatten och avlopp lyder under Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Bolagets taxefinansierade avfallsverksamhet regleras av den Kommunala självkostnadsprincipen. Enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) och den Kommunala självkostnadsprincipen får de uttagna avgifterna ej överskrida de kostnader som är nödvändiga för att leverera de avsedda tjänsterna.

Eventuella över- och underuttag bör återföras alt belasta VA- eller Avfallskollektiven inom tre år från att de uppkom genom återbetalning, taxesänkning, taxehöjning eller restriktiv taxehöjning för att uppnå kostnadstäckning över tid.

I enlighet med ovanstående regler redovisas överuttag som en kortfristig skuld (förutbetalda intäkter) och det överuttag som skett för framtida investeringar redovisas enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som en långfristig skuld och löses upp i takt med att anläggningen skrivs av.

I den legala enheten Umeå Vatten och Avfall AB har dessa överuttag och underuttag historiskt (2016 och tidigare) reglerats med hjälp av obeskattade reserver i form av överavskrivningar. Dessa överuttag och underuttag ligger i legal enhets årsredovisning kvar som obeskattade reserver, men har i denna rapport översatts till investeringsfonder och kortfristig skuld till VA-kollektivet i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) och den kommunala självkostnadsprincipen. Per balansdag 2021-12-31 uppgår obeskattade reserver till 51 314 tkr avseende vatten- och avloppsverksamheten.

Anläggningsavgifter

Anläggningsavgifter är engångsavgifter som erläggs till bolaget vid anslutning till kommunens VA-anläggning. Avgifterna ska inte överstiga vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att ordna VA-anläggningen. Vid uttag av anläggningsavgifter periodiseras den del av avgiften som inte avser täcka direkta kostnader i samband med anslutningen. Redovisningen sker över resultaträkningen i samma takt som den allmänna VA-anläggningen skrivs av. Därmed matchas intäkten mot kostnaden för de tillgångar den ska finansiera.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Fördelning gemensamma kostnader & intäkter

Eftersom båda verksamhetsgrenarna (Vatten och Avlopp samt Avfall och Återvinning) tar ut sina taxor och avgifter enligt självkostnadsprincip allokera bolaget ut sina gemensamma kostnader (stab, stöd & service) till respektive verksamhetsgren.

Kostnader

Ekonomiadministration
Personaladministration
Kommunikationsstöd
IT-stöd
VD och verksamhetsutveckling
Hållbarhetsadministration
Räntekostnader checkkredit

Fördelningsnyckel

Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning
Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning
Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning
Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning
Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning
Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning
Verksamheternas relativa redovisade värden på anläggningstillgångar exklusive huvudkontorets andel av räntan som fördelas på verksamheternas relativa andel arbetsplatser
Verksamheternas andel arbetsplatser på kontoret

Lokalkostnad huvudkontor

Intäkter

Gemensamma intäkter

Fördelningsnyckel

Verksamheternas relativa storlek i mått av nettoomsättning

Fördelning balansposter

Eftersom alla bolagets balansposter inte fullt ut är möjliga att särskilja på huvudverksamheterna har dessa balansposter fördelats på verksamheterna med hjälp av fördelningsnycklar. De poster som i redovisningen på kontonivå kan urskiljas till specifik verksamhet är direktallokerad till den verksamheten. Nedanstående specifikation avser de delar av posterna som inte direkt kan hänföras till respektive verksamhet.

Balanspost

Materiella anläggningstillgångar
Finansiella anläggningstillgångar

Kortfristiga fordringar exkl förutbet kostnader
Förutbetalda kostnader

Bundet eget kapital

Långfristiga skulder till moderbolag
Kortfristiga skulder

Fördelningsnyckel

Verksamheternas relativa andel direktallokerade tillgångar
Verksamheternas andel av omsättningen under anskaffningsåret
Verksamheternas andel av bruttointäkterna respektive år
Verksamheternas andel av övriga externa kostnader respektive år
Verksamheternas andel av anläggningstillgångarna vid bolagsbildandet
Ackumulerat kassaflöde med indirekt metod per verksamhet
Verksamheternas andel av övriga externa kostnader respektive år

Not 2   Nettoomsättning per rörelsegren

	2021	2020
<i>Nettoomsättning Vatten och Avlopp</i>		
Brukningstaxa vatten	103 141	98 065
Brukningstaxa avlopp	163 936	155 785
Brukningstaxa dagvatten	18 478	18 420
Utnyttjande av investeringsfond	1 968	1 968
Anläggningstaxa	12 804	12 583
Övrig nettoomsättning	3 564	2 093
Överuttag, avsättning till investeringsfond	<u>-10 295</u>	<u>-4 817</u>
	293 595	284 096
	2021	2020
<i>Nettoomsättning Avfall och Återvinning</i>		
Renhållningstaxa rörlig	37 276	36 068
Lägenhetsavgift	27 319	27 185
Behållaravgift	32 133	31 267
Miljöavgift	-	611
Försäljning återvunnet material och övrig omsättning	6 935	4 251
Underskott Avfall och Återvinning	4 671	8 962
Övrig nettoomsättning	<u>1 741</u>	<u>1 232</u>
	110 075	109 577

Not 3   Ackumulerade underskott

	2021	2020
<i>Avfall och Återvinning</i>		
Underuttag 2021	<u>-2 845</u>	<u>-</u>
Ackumulerat underskott	-2 845	-

Avseende Umevas taxefinansierade avfalls- och återvinningsverksamhet gjordes 2021 ett underuttag uppgående till -7 516 tkr. Den andel som motsvarar 2017-2019 års överuttag (4 671 tkr) har lösts upp från förutbetalda intäkter och ökat årets resultat, medan det överskjutande underskottet (-2 845 tkr) utgör årets resultat.

Not 4   Långfristiga skulder

	2021-12-31	2020-12-31
<i>Vatten och Avlopp</i>		
<i>Övriga skulder:</i>		
Förutbetalda anslutningsavgifter	<u>280 183</u>	<u>263 488</u>
	280 183	263 488
Skuld avseende framtida investering i säker vattenförsörjning Umeå		
Ingående balans	23 414	18 597
Överuttag	10 295	4 817
Utnyttjande	<u>-</u>	<u>-</u>
	33 709	23 414

Avseende Umevas taxefinansierade vatten- och avloppsverksamhet gjordes 2021 ett överuttag uppgående till 10 295 tkr (4 817 tkr). Överuttaget har skett för en framtida investering i säker vattenförsörjning för Umeå Kommuns VA-kollektiv och har i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) redovisats som en långfristig skuld. Skulden kommer att lösas upp i takt med att tillgången skrivs av.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Skuld avseende investeringar i Öns avloppsreningsverk

Ingående balans	53 281	55 249
Utnyttjande (avskrivning av tillgången)	-1 968	-1 968
	<u>51 314</u>	<u>53 281</u>
Utgående balans	365 206	340 183

Not 5 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
<i>Vatten och Avlopp</i>		
Upplupna kostnader	5 923	5 167
Förutbetalda intäkter	-	7 681
	<u>5 923</u>	<u>12 848</u>
<i>Avfall och Återvinning</i>		
Upplupna kostnader	3 220	2 429
Förutbetalda intäkter	-	1 138
Överuttag ackumulerat	0	4 671
Överuttag avfallstaxeintäkter 2011	3 046	3 046
Överuttag avfallstaxeintäkter 2012	1 325	1 325
Överuttag avfallstaxeintäkter 2013	561	561
Överuttag avfallstaxeintäkter 2014	735	735
Överuttag avfallstaxeintäkter 2017	4 585	4 585
Överuttag avfallstaxeintäkter 2018	2 829	2 829
Överuttag avfallstaxeintäkter 2019	552	552
Underskott avfallstaxeintäkter 2020	-8 962	-8 962
Underskott avfallstaxeintäkter 2021	-4 671	-
	<u>3 220</u>	<u>8 238</u>

Umeå den 6 juli 2022

Robert Hansson
Verkställande direktör